



Patrocinium Defvntorvm

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Articulus I. Majoris est meriti satisfactionem suam defunctis applicare,
quàm sibi retinere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

„punit Deus errores, neque ulli licet sedes
 „Beatorum ingredi, nisi purè defæcato, &
 „perfectè purgato. Præstitit statim Magi-
 „ster cum lacrymis, quod bonâ fide prius
 „neglexit, neque quæ pro defunctis offerre
 „debebat, amplius omisit. Hactenus Wa-
 dingus.

626.
 Epilogus
 ad iuven-
 dos Religio-
 sos mor-
 tuos.

Quæ cum ita sint, sive multiplici nec
 modicâ rei indignitate, sive fratrum mor-
 tuorum gemitibus, sive pænâ metu impul-
 si reddite defunctis debita suffragia, ô viri
 Religiosi: & citò reddite. alioqui enim
 Patrum ac fratrum nomina deponenda
 vobis sunt, si filios vestros, ac meliori ge-
 neratione fratres, aut vestro subsidio de-
 situatis, aut illud procraftinetis. Quip-
 pe de quibus illud Psalmistæ verè conqueri
 possint, *Pater meus, & mater mea dereli-*
querunt me; item illud, Qui iuxta me erant,
de longe steterunt, nempe oblivione mei, &
 ingratitude. Quibus etiam competat
 hoc Jobi. *Dereliquerunt te propinqui tui,*

& qui noverant te, obliti sunt tui. Quam-
 obrem id omnibus persuasum esse velim,
 ut potius aliquid addant indictis commu-
 niter pro fratrum levamento suffragiis, &
 insuper cum primùm licet, & salus despera-
 ta est, etiam ante eorum obitum, iusta illis
 persolvant. Et verò novi ego qui pacto
 inito duodecim pro mortuis fodalibus sa-
 crificia faciunt. Sunt etiam, qui Patribus
 ac fratribus, quibuscum habitavere, plus-
 quam cæteris favent. Et quis ambigit,
 quin Præsidum curæ, Magistrorum studia,
 Patrum spiritualium, ac Confessoriorum
 labores, ac benevolentia, singulare aliquid
 à nobis exigant? Cæterùm superstites
 omnes singulis ac universis Patribus ac fra-
 tribus sui Ordinis ita suffragari oportet, ut
 intelligant vitâ functi se etiam in Purgato-
 rio centuplum à Christo promissum acci-
 pere: Centuplum, inquam, suffragiorum,
 quæ opibus suis, in sæculo, si mansissent,
 sibi procurassent.

C A P V T T E R T I V M.

*Perquam honestum, & laudabile est
 Defunctis auxiliari.*

P R Æ F A T I O.



XPOSITA subsidii in pios
 manes ferendi necessitate,
 subnectimus honestatem.
 hæc enim post necessitatem
 bonos ac pios homines, qui-
 bus utique scribimus, maximè movere de-
 bet ad officium, atque adeò ad opem,
 quam suademus, urgere, præsertim cum
 eximia sit, atque ex purissimo fortissimo-
 que in Deum amore promanare solita, ut
 ex dicendis liquidò constabit, Verùm sen-
 sim hîc agendum, & quod in ædificiis affo-
 let, fundamentum totius hujus disputatio-
 nis principio est jaciendum.

A R T I C U L U S I.

*Majoris est meriti satisfactio-
 nem suam defunctis appli-
 care, quàm sibi
 retinere.*

§. I.

Explicatur Decisio.

BIFARIAM intelligi potest hæc de-
 decisio. Primùm ut aiunt, regulariter,
 five ordinariè: deinde præse, atque sim-
 pliciter cæteris paribus. Ac priori quidem
 sensu perspectum est, præstabilius esse, at-
 que adeò majoris meriti, satisfactionem
 suam defunctis addicere, quàm sibi retine-
 re. Etenim qui eam sibi retinent, vel reti-
 nent negativè, id est, aliis non addicunt,
 quo posito illorum manet, quia sequitur

627.
 Evidens est
 vulgò præ-
 stare satis-
 factiones
 suas dare
 defunctis.

per se opus bonum, atque adeo benè operantem. Talis autem retentio nihil laudis, aut meriti habet, cum sit mera negatio. Vel retinet positivè eam sibi applicando ad expungendas peccatorum obligationes, ac pœnas in Purgatorio alioqui lueudas: qui finis abjectus est, & humilis: & esse solet peritiorum quidem, qui satisfactionum vim norunt, attamen tepidorum, cum pœnarum metu non audent satisfactiones suas in defunctos transcribere: Et si agnoscant transcribendo se fore Deo gratiores. At verò qui satisfactionem suam in vitâ functos transcribunt, etiam rudes, & illitterati, ex intimo misericordiarum, aut pietatis affectu in eos transcribunt. Quis autem ambigat, quin longè laudabilius sit, ac proinde amplioris meriti, duci amore ac misericordiâ ad quippiam aliis donandum, quàm metu pœnæ ad idem reservandum sibi? Enimverò illud regium est, & regiarum caritatis, hoc servile & infimum. Quare id statuendum velut evidens atque exploratum, ut plurimum, & ordinariè longè præstare satisfactionis suæ lytrum fidelibus mortuis largiri, quàm sibi retinere. Jam si præsius philosophari velis, & cætera paria ponere, nimirum reservationem satisfactionis ex casto Dei amore procedere, ut & donationem, aio, hac etiam ratione donationem reservationi præponderare, atque adeo amplioris meriti esse, idque multiplici argumento confirmo.

§ 2.

Probatur auctoritate.

628. **I**MPRIMIS satis illud constat auctoritate Scholasticorum. Sic enim disertè tenet Eminentissimus Cardinalis Joannes de Lugo de Pœnit. Disp. 26. sec. 1. verba annumero. *Quinta difficultas esse potest, utrum sit melius applicare suffragium defunctis, quàm sibi retinere. Videtur enim magis expedire hoc secundum, quia ordo caritatis petit, ut nos magis diligamus quàm proximum; Respondetur tamen laudabilius esse primum, scilicet applicare defunctis, quia in his damnis temporalibus laudabile est ea subire propter proximum, ut suppono ex 2. 2. q. 26. Hoc enim stat, quod nos simpliciter magis diligamus, cum in rebus æternis nos præferamus omnibus aliis. Hæc Lugo, qui ut ex terminis apparet, rem hanc satis evidentem censet, & propterea breviter, & sine controversia tractat, vir alioqui, ut testatur Palavicinus in præmio ad ejus consilia, qui nemini gratiæ suæ, vel*

Imo etiam cæteris paribus probatur auctoritate C. de Lugo.

ingenii acumine, vel iudicii soliditate concedit. Ut autem constet eum in ea sententiâ omnino ac semper sibi constituisse, audi quid scribat Trac. de Incar. disp. 5. sec. 8. nam. n. 148. sic habet, Sed antequam secundâ conclusionis partem probemus, obiicitur primò. Gratia de facto dignificat opera hominis iusti ad condignè satisfaciendum pro pœnâ alterius, & prudenter communicatur hæc satisfactio alteri, licet ipse, qui satisfactio, indigeat sibi illâ satisfactione, ergo posset etiam applicare meritum cum aliqua sua iactura: Respondeo negando consequentiam: nam per applicationem satisfactionis non patitur homo iacturam aestimabilem, est enim iactura rei temporalis, quæ abundè compensatur per misericordiam, quam exercet cum proximo, & per augmentum gratiæ, quam per hanc misericordiam meretur, sicut etiam homo famelicus potest prudenter sibi panem auferre, & esurienti dare. Hactenus ipse. Unde habemus, & fundamentum solidum sententiæ nostræ, & solidam responsonem ad unicum objectum cujusdam neoterici situm in ordine charitatis.

Gradatim procedo, & Cardinali Lu-
Suarii.
goni subjungo magnum Suarium, quem à nobis stare, nullo modo ambigendum est. Siquidem in 3. P. disp. 48. sec. 2. sic disertè. Congruum fuit ut unus posset alteri com-
municare suam satisfactionem, quia hoc non repugnat ordini propriæ caritatis, cum ob eam rem homo nullum essentielle detrimentum patiatur in his quæ ad propriam bonitatem, vel ad beatitudinem pertinent, nam ad summum potest ob eam causam aliquo tempore detineri ab ingressu beatitudinis, & aliquam graviorem temporalem pœnam sustinere, quod superabundanter compensatur ipso usu caritatis, quæ in communicatione propriæ satisfactionis exercetur, & essentiali præmio, quod illi respondet apud Deum, quod multo majoris momenti est ut per se constat. Et infra, Inde fit, ait, ut ex satisfactione pro alio augeatur potius meritum essentialis præmii cæteris paribus, quia augeatur opus caritatis in qua præcipuum meritum fundatur. Hæc Suarius. Ex quibus clarissimè intelligis caritatem applicantis suas satisfactiones superabundanter compensare fructum illarum sibi reservatarum, & cæteris paribus augere meritum, ac proinde majoris esse meriti, quàm reservationem.

His annectere possum Doctorem An-
D. Thoma.
gelicum ac Seraphicum, & Magistrum sententiarum, qui censent, Paulum de temporali iacturâ beatitudinis locutum, cum

cùm dixit, *Se voluisse anathema esse à Christo pro fratribus suis.* Sed iuvat D. Thomam audire: hic igitur 2. 2. q. 27. a. 8. ad 1. sic ait. *De illo Apostoli dicto potest dici, quod dicit Chrysostomus l. de compunctione, quod per hoc non ostenditur, quod Apostolus plus diligeret proximum, quam Deum, sed quod plus diligeret Deum, quam seipsum, volebat enim ad tempus privari fruitione divinâ, quod pertinet ad dilectionem sui, ad hoc quod honor Dei promoveretur in proximo, quod pertinet ad dilectionem Dei.* Hæc ipse. Ex quibus planum est temporalem privationem beatitudinis eligere, ut honor Dei in proximo promoveatur, atque adeò ut satisfactio nostra defunctis applicata eos cælo inferat, honorem Dei ope nostrâ promoturos, esse magis diligere Deum quam seipsum, atque adeò pertinere ad perfectionem caritatis; non igitur esse contra ejus perfectionem. Alter locus D. Thomæ sumitur ex l. 3. contra Gentes cap. 138. prope finem ubi sic habet; *Affectus caritatis in eo, qui pro amico patitur, facit satisfactionem magis acceptam, quam si pro se pateretur, hoc enim est prompta caritatis, illud autem est necessitatis;* ubi nota ex mente D. Thomæ ita pari pro alio, esse suam satisfactionem alteri applicare: cùm ergo pati pro alio ex mente S. Doctoris, sit Deo absolute acceptius, quam pati pro se, etiam erit eidem gratius, & laudabilius satisfactionem suam alteri applicare, quam sibi retinere.

Denique ut supponit de Lugo, & Docent communiter Doctores, potest ex ordine caritatis subiri propter proximum, damnum aliquod temporarium, etsi spirituale, quale est temporaria beatitudinis jactura, cùm hæc misericordiæ mercede, quæ æterna est, satis superque compensetur.

§ 3.

Probatum idem ratione.

629. **P**RIMO. Quia transcribens suas satisfactiones cedit triplici lytro. Primum est lytrum pænæ sensus, sive ignis: Secundum est lytrum pænæ, seu tristitiæ, quæ oritur ex mora visionis Dei: Tertium est lytrum ipsius moræ, seu jus ad celeriores visionem. Quantum ad cessionem primi ac secundi lytri attinet, clarum est eam utramque esse maximæ caritatis, si seorsim spectetur. Et sanè si cruciatus iustialis solus sine retardatione visionis Dei Purgatorium constitueret, nemo non aperte videret majoris esse caritatis dare,

quam sibi reservare suas satisfactiones. Tantum igitur nunc quærendum de cessione juris videndi Deum citius, an sit majoris meriti, quam ejusdem reservatio. Et ego quidem licet gratis concessero cæteris paribus cessionem illius juris minus esse de perfectione caritatis, minorisque meriti, quam eius reservationem, quia cæteris paribus præstat, ut ego Deum brevi videam, quam alius; tamen in proposito ostendo evidentur, meo quidem iudicio, planè aliter esse sentiendum. Etenim caritas cedentis primo ac secundo lytro, seu caritas parati pænâ ignis & tristitiæ pro defunctis ex amore Dei tolerare, distat ab amore sui nolentis tolerare, quantum summa caritas à non caritate, adeoque incomparabiliter distat: at caritas sibi potius, quam proximo optantis celerem Dei visionem, ad summum, & probabiliter tantum, distat à caritate proximo optantis eandem celerem Dei visionem, tamquam caritas mediocris à supparte; ergo transcriptio satisfactionum, quæ cessionem illam triplicis lytri, seu caritatem triplicem in se continet, plus excellentiæ caritatis continet, quam earundem reservatio, quæ solam in se habet caritatem præoptantis sibi, quam proximo celerem Dei visionem. Itaque omnibus istis consideratis, satis videtur patere majoris meriti esse transcribere suas satisfactiones ex amore Dei, quam illas ex eodem sibi reservare.

Probatum 2. Quia magis est ex ordine, & perfectione caritatis hic actus, *Volo ad tempus privari beatitudine, & amore Dei puro, ut exerceam opus misericordiæ per se meritorium beatitudinis amplioris, amorisque majoris, & æterni,* quam iste actus, *Malo mihi beatitudinem, & amorem beatificum temporarium, quam alteri:* quia caritas longè magis inclinatur ad bonum subiecti sui maius, & æternum, quam ad temporarium; atqui prior actus exercetur à transcribente suas satisfactiones, posterior à reservante; ergo transcribere illas magis ex perfectione caritatis, quam reservare. minor probatur, quia transcribens ideò cedit iure suo ad accelerationem beatitudinis, ut exerceat opus misericordiæ in defunctos, quod novit esse summæ meritorium gloriæ, amorisque beatifici æterni; reservans autem etiam ex amore tantum cõfertur, ut citius Deum videat, ametque citius amore puro ac beatifico.

Confirmatur ex factis S. Pauli positâ interpretatione Angelici Doctoris. Item ex factis S. Martini, & S. Ignatii, & aliorum plurimorum. Etenim in confesso est apud omnes S. Paulum fecisse ex perfe-

Cc 3

ctione

dione caritatis, dum *volebat esse anathema pro fratribus suis secundum carnem*: anathema autem esse secundum D. Thomam, est privari beatitudine suâ ad tempus: ergo est ex perfectione caritatis velle illa privari ad tempus, ut exerceas misericordiam spiritualem in fratres, ergo etiam ut illam exerceas in defunctos, hæc enim est etiam magna. Cur autem factum Pauli est à perfectione caritatis, nisi quia talis misericordia postponebat beatitudinem suam temporalem liberationi fratrum à summis miseriis? ergo & postponere beatitudinem suam temporalem liberationi defunctorum à maximis miseriis, erit ex perfectione caritatis.

Probatur 3. Quia illa dilectio est perfectior majorisque meriti, quæ est magis appetitativa Dei, ultimi nimirum finis: atqui applicatio procedit ex tali dilectione, ergo. major constat, probatur minor, quia illa dilectio est magis appetitativa Dei, quæ illius gratiâ ad plura & difficiliora media se extendit: nam ideò dilectio statuentis vitare Dei causâ etiam venialia, magis appetitativa est Dei, quàm dilectio statuentis vitare sola mortalia, quòd prior ad plura & difficiliora se extendat, quàm posterior (& similiter dicendum de dilectione, quæ extendit se ad consilia) atqui dilectio Dei, quâ quis propter eum abdicat se satisfactionibus suis, ut eas donet defunctis, ad plura & difficiliora se extendit, quàm ea, quâ quis eas sibi reservat, ut certum est, nam præterquam quòd per se æquè fertur ad Deum purissimè in cælo amandum, & nisi misericordiæ Dei causâ exercendæ occasio se præberet, quantocius ad cælum aspiraret, insuper eadem Dei causâ exponit se periculo manifesto tolerandi pœnas Purgatorii, eas, inquam, pœnas quibus se per illas satisfactiones sibi reservatas eximeret. Quod periculum meritò æstimare potest, ac debet in tantâ raritate eorum qui rectâ cælum conscendunt; quâ positâ fatis intelligit se iis satisfactionibus quas defunctis largitur, opus habiturum.

Dices: magis congruit caritati procurare mihi beatitudinis accelerationem, quàm alteri: atqui per reservationem satisfactionum procuro mihi beatitudinis accelerationem, per earumdem autem in defunctos transcriptionem procuro illam alteri: ergo. Probatur major, quia procurando mihi beatitudinis accelerationem, procuro mihi actus visionis, & amoris beatifici, quibus magis placeam Deo. Respondeo distinguendo majorem, ejusque probationem: cæteris paribus transeat. arbitror enim contrâ, magis congruere ca-

ritati, ut viro sancto optem & procurem beatitudinis accelerationem, quàm mihi, quia hoc ipsum est velle majorem Dei laudem & gloriam, adeoque est cõformare se voluntati divinæ: sed datâ majore cæteris paribus, nego magis congruere caritati mihi procurare accelerationem beatitudinis, & amoris beatifici, non exponendo me periculo tristitiæ, & flammæ, sed potius eis me subtrahendo, quàm procurare alteri eandem accelerationem exponendo me tali periculo: quia exponere me tali periculo, ut alter Deum laudet, ametque amore beatifico, est ostendere me maximi Deum facere, cum ejus laudis & amoris beatifici causâ paratus sim tanta tormenta subire, adeo ut propterea summum & æternum gloriæ pondus merear, quod longè superat beatitudinis meæ accelerationem.

§ 4.

Idem probatur ab absurdis ex contraria sententia consequentibus.

PRIMO consequitur aliquem prudenter, & ex perfectione caritatis facturum, si neglectis etiam parentibus, consanguineis, & amicis defunctis, omnem suam satisfactionem liberam sibi reservet: ac proinde melius, & ex perfectione caritatis, Deoque gratius fore, si patre ac matre mortuis, Sacra sibi libera suâ causâ potius, quàm illorum fieri curet, jejunia, eleemosynas, & omne opus satisfactorium sibi soli attribuat, denique per integrum vitæ tempus defunctorum immemor vivat. Quia si eorum meminerit, feretur ad opem illis ferendam; quam præstaret, effectque meriti amplioris eam sibi reservare. Consecutio clara est, quia nemo prudenter iudicabit se debitorum immunem, & Purgatorio minimè obnoxium decessurum è vitâ; cum sciat etiam Sanctos illi addictos fuisse: ergo nemo prudenter iudicabit fore, ut omni satisfactione suâ non indigeat: ergo si interpositâ conditione talis indigentia, satius est satisfactionem sibi retinere, & si pugnat contra ordinem ac perfectionem caritatis aliis eam communicare, etiam parentibus, fratribus ac consanguineis, nemo prudenter quidquam suæ satisfactionis illis communicabit; sed sibi totam reservabit. Id verò quàm sit absurdum, quàm defunctis iniuriosum, nemo non videt. Certè non arbitror quemquam ita secum agi velle ut mortuus à vivis

630.

vivis planè deferatur.

Consequitur 2. Angelos, homines beatos, animasque ipsas Purgatorii non rectè agere, dum satisfactiones petunt, saltem eorum, qui eas sibi alioqui applicarent. Applicarent enim sibi cum majori merito, quamobrem eas ab iis petere, est velle eos suâ causâ damnum subire, & quidem æternum ac summum: quod sanè non cadit in illos, nam & animæ ipsæ contra honesti leges peccare nequeunt: multò minus velle juvari cum tanto juvantium damno.

Consequitur 3. minus rectè facere Concionatores, quando exhortantur ad opem defunctis exhibendam: sed rectius facturos, si auditores impellant ad retinenda sibi, quæ defunctis communicare decreverunt. Sequela probatur: quia Christiani retinerent sibi suas preces, & suffragia, si scirent id sibi satius, majorisque esse meriti, & Deo gratius, præsertim cum ad id sponte satis ferantur. Nam quemadmodum qui cæteris paribus matrimonium potius, quam virginitatem suaderet juveni, aut puellæ hanc potius, quam illud sua sponte amplexuræ, non rectè ageret, quia cæteris paribus virginitas majoris est meriti, quam matrimonium; ita si esset majoris meriti sibi retinere, quam defunctis elargiri suas satisfactiones, malè consuleret Concionator auditoribus, si paratis sibi potius, quam defunctis eas addicere suaderet, ut defunctis illas addicerent.

Consequitur 4. neque à Religiosis, neque ab aliis purè Deum amantibus rectè postulari Sacra, oblato stipendio, si putetur alioqui pro se sacrificaturos, uti facerent illi, qui quotidie ex regula sacrificant: quia malè petas ab aliquo, etiam oblato præmio, ac mercede, ut relicto eo quod est maioris meriti, & per se magis aucturum gratiam ut meâ causâ faciat, quod est minoris, minusque gratiam aucturum, v. g. non rectè orarem aliquem, ut meâ, vel alterius causâ repudiet augmentum suæ sanctitatis, perfectionem caritatis, ad exercendum opus minoris caritatis, etsi ego ex eâ: eiectione possim multum in sanctitate proficere, quia sic positivè retardarem illum à perfectione, quod malum est.

Consequitur 5. non rectum hætenus fuisse sensum communem fidelium, nam quisque existimat se laudabilius facere ac fecisse addicendo satisfactiones, & preces suas defunctis, quam sibi reservando. Et profectò nemo Christianorum hætenus, quando aliquid dat, aut facit in gratiam defunctorum, interponit illam conditionem: Do, aut facio pro illis, si Deus prævideat

fore, ut ego ipse non indigeam; alioqui mihi reservo, quia id perfectius. Dicere autem, omnes hætenus Christianos, etiam Doctores Theologos, mysterium ac conditionem illam cujuscumque neoterici ignorasse, aut noluisse ex perfectione caritatis agere hoc in genere, ego quidem nunquam adducar, ut credam. Potius arbitror eos aliter existimasse. Cujus opinionis produximus testes Suarium, & Lugonem, sine controversiâ asserentes absolute majoris meriti esse transcribere defunctis suas satisfactiones, quam sibi reservare; etsi futurum sit ut propter illam donationem privandus sis ad tempus fruitione beatitudinis, & igne cruciandus: produximus etiam D. Thomam cum cæteris, qui censent potuisse ex perfectione caritatis à D. Paulo eligi beatitudinis privationem temporalem ut converteret Judæos. Mitto SS. Gertrudem, Liduinam, PP. Mouroyum, Fabricium, Hentinum, aliosque non modò aliquas, sed omnes, vel plerasque satisfactiones defunctis addixisse.

Dices primò etsi actus caritatis nobilior sit actu fidei & spei, non sequitur prudenter acturum, qui actus fidei, & spei tota vitâ omittat, ad exercendos actus caritatis. neque sequitur Concionatores perperam illum exhortari ad exercendos actus fidei, & spei: ergo similiter, etsi in sententiâ adversariorum nobilior sit sibi reservare suas satisfactiones, quam defunctis dare, non sequitur in ea sententiâ prudenter acturum, qui nullas totâ vitâ daret defunctis. Respondeo negando antecedens quoad utramque partem, si agatur de actibus fidei & spei seorsim sumptis. Nam qui determinatus esset ad exercendos actus caritatis, quæ summi est pretii, malè ab illis abduceretur ad actus meræ fidei aut spei, qui minoris sunt pretii. Sicut mercator imprudenter ageret, & perperam abduceretur à lucro justo duplionis hispanici ad lucrum teruncii.

Dices secundò. Etsi orare D. Virginem sit nobilior, quam orare S. Franciscum, non malè seu non imprudenter ageret, qui oratione ad D. Virginem seposita oraret S. Franciscum; ergo Respondeo orationem ad D. Virginem esse quidem nobiliorrem ex objecto, non tamen per se majoris meriti: uti in sententiâ Adversarii caritas reservans satisfactiones: Sicut ergo malè suadeas matrimonium determinato ad virginitatem cæteris paribus: ita & in sententiâ istâ malè suadeas donationem satisfactionum.

§. 5.

*Dissertatio R. P. Francisci Veckeni è
Soc. Iesu, Theologi Alexandri Papæ
septimi, quâ nostrâ sententia com-
probatur amplioris esse meriti
defunctis quàm sibi suas sa-
tisfactiones addicere.*

631. **C**UM eam positionem pro meâ tamquam discipuli facultate stabilire conatus essem, intelligens rei momentum, maximè quòd noster Arriaga nescio quâ mentis inductione contra torrentem sese objiceret, judicavi eximii Doctoris manum auxiliatricem, Francisci, inquam Veckeni Soc. IESU Theologi clarissimi, scriptum hac super re mihi exponendum esse; qui pro sua singulari in pios manes caritate, in hæc verba mihi rescribere dignatus est.

1. Accepi Reverentiæ vestræ litteras in pia causa sanctarum animarum, quibus idcirco lubenter satisfaciam; haud tamen longiori tractatu, quo res non videtur egere, sed breviori, ac fere epistolico discursu.

Petit igitur Reverentia Vestra, quid sentiam super quæstione mota à Roderico de Arriagâ Theologo recentiore, Tom. 5. in 2. 2. disp. 4. sec. 2. Utrum sit majoris meriti applicare pro Animabus Purgatorii, aliisve viventibus propriam satisfactionem, quàm eam pro se retinere: Quid deinde videatur de opinione istius Theologi, id quod quæritur, resolventis in partem negantem.

Quod attinet ad primum, idem fere sub termino actus Deo magis grati ac gloriosi, propositum mihi fuit ante annos sedecim ab Illustrissimo tunc, ac Reverendissimo Domino, D. Fabio Chisio, Episcopo Neritonensi, Nuntio Colonienfi, nunc Alexandro Septimo Pontifice Opt. Max. idque occasione Patris Hernandi de Monroy è Societate nostrâ, quem legerat apud Nierembergium in Opusculo de Purgatorio, ea suffragia quæ sibi post mortem applicarentur, resignasse scripto in alias animas.

2. Respondeo autem, sicut & tunc respondi, cæteris paribus, melius, Deoque gratius, & gloriosius, atque adeò in vita præsentis magis meritorium fore, si quis abdicet à se satisfactiones suas pœnales, & applicet aliis, & præsertim animabus Purgatorii, quàm si hisce præteritis eas reti-

neat sibi; pro cuius assertionis autoritate abundè sufficit communis sensus Christi fidelium, haud aliam ob causam suas satisfactiones & indulgentias applicantium defunctis, quàm quia id fore Deo gratius, sibi quæ salubrius arbitrantur. Quam eorum opinionem non reprobant Ecclesiæ Prælati, sed potiùs exhortationibus suis, & erectis talium suffragiorum Sodalitatibus approbant, & commendant. Quin etiam Pontifices variis gratiis & privilegiis Sodalitates illas in Italia & Germania institutas prosequuntur, quæ fortè est causa, cur hætenus Theologi veritatem istam, ut vulgò notam certamque supponentes, ante illum Recentiorè vix attigerint, & in dubium revocarint. Inter eos verò, qui quæstionis meminere, eam pro nobis expedite resolvit Cardinalis de Lugo de Sacramento Pœnitentiæ disp. 26. n. 16. sec. 2. Suarez verò ibidem disp. 48. sec. 2. n. 14. & 17. illud universim ponit fundamentum, unde id quod dicimus, evidenter sequatur. Adde sapientissimum tunc Theologum, nunc Theologorum omnium verticem, ac Magistrum, quem n. 1. supremo in terris titulo compellavi; Is enim lecto P. Hernandi exemplo, pro generoso suo animo tam heroicæ resolutionis specie captus, mox ad me rescripsit in hæc verba. *Probi! Quàm placuit Patri illius hoc consilium, quo sibi suffragia oblata post mortem præstanda, vivens aliis addixit.*

3. Probari meo quidem iudicio haud inefficaciter id potest ex Machabæorum 2. c. 12. v. 46. unde communiter contra hæreticos suffragiorum nostrorum pro defunctis efficacia probatur. *Sancta ergo, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.* factum enim, & exemplum nobilissimum Pontificis & Ecclesiæ illius temporis ibidem non simpliciter narratum, sed per Spiritum Sanctum à sanctitate & fructu salutari commendatum, haud vulgarem tantum approbationem, qualis est matrimonii (cui Recentior talia æquiparat) sed singularem laudem, qualem virginitas, cæteraquæ quæ sunt consilii, adeoque de meliori bono passim referunt, rem benè expendentibus sonat.

4. Verùm ut procedamus ratione, quamvis juxta ordinem caritatis debeamus nos ipsos aliis præferre in bonis æternis, divinam gratiam & beatitudinem nostram essentialem concernentibus, insignis tamen, ac summopere commendandæ est caritatis, atque misericordiæ, bona temporalia (tametsi spiritualia) eum in finem, non necessaria abdicare nos à nobis, ut proximo indigenti succurramus, uti docent

cent communiter Theologi in 2. 2. ad q. 26. ar. 4. In præfenti autem non agitur de divina gratia, & gloria æterna, sed de temporali tantum redemptione poenarum, ergo in hac poterimus cum summâ laude antepone, nobis proximum, ac præsertim eas animas, quæ in expiatoriis flammis miserè cruciantur, earumque gratiam absque nostris suffragiis consequi ordinariè non possunt. Harum dignitatem, cæterasque conditiones, quæ merito nos ad commiserandum commoveant, satis describunt Animarum patroni, vel apud ipsum Recentiorum sub sectione 1. n. 23. rhetoricè quidem, ut ait, sed verè. Nulla suada potentior, quàm aperta veritas. Quam quomodo non elidat exceptio animæ propriæ in simili statu aliquando constituendæ, videbitur n. 6.

5. Confirmatur à simili; Æquè differtur gloria per longiorem commorationem in vitâ mortali, atque per diuturniores moras in Purgatorio; ab eximiâ tamen caritate commendantur Sancti, qui ob proximi necessitatem, vel utilitatem, desiderarunt protrahi sibi hanc vitam præ acceleratâ possessione beatitudinis: ita Apostolus ad Philippenses 1. v. 23. quamvis *cuperet dissolvi*, & Christo frui, quòd *id sibi melius*, sive commodius, atque jucundius fore agnosceret, resolvit se tamen ad permanendum in carne, & laboribus Apostolicis insistendum, considerans id fore è proximi bono, quod tantis suis utilitatibus, quantumvis spiritualibus, præferbat. Videri poterit Cornelius in dictum locum, & apud eum Chrysostomus, qui putat optionem à Deo datam S. Paulo seu tum moriendi, & regnandi cum Christo, seu supervivendi in incerto salutis, & Paulum ob lucrum animarum id posterius elegisse. Notum est insuper illud S. Martini: *Domine si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborem*; neque abs re est, quod discipuli hoc ei persuasuri adferebant, *Cur nos Pater deseris, aut cui nos desolatos relinquis: Scimus quidem desiderare te Christum, sed salva sunt tibi tua præmia, nostri potius miserere, quos deseris.* Quæ querela quàm rectè quadret in animas, de quibus agimus adversus avertentes suffragia, majoris, ut aiunt, perfectionis causa, videbimus paulò post: interea minimè prætereundum, quod in officio S. Ignatii fundatoris nostri à sacrâ rituum Congregatione approbato, de eo commemoratur pro lectione sexta, *Quod aliquando auditus fuerit dicere, Si optio daretur, malle se beatitudinis incertum vivere, & interim Deo servire, & proximorum salutem, quàm certum eiusdem*

gloria statim mori. Ecce quis fuerit sensus Sanctorum temporali beatitudini renuntiantium amore proximi, & quidem in illius aliquando adipiscendæ incerto. Cùm autem is commendetur ab omnibus, & ad imitandum ab Ecclesia proponatur, censebimus minus benè ac laudabiliter eos agere præter ordinem caritatis, qui absque ullo æternæ suæ beatitudinis periculo, quod hinc quidem nascatur, temporalem ejus possessionem differunt, in gratiam SS. Animarum?

6. Ut verò id à caritatis ordine minimè alienum, sed huic potius consentaneum ostendamus à priori, Ordo caritatis est amare Deum super omnia, deinde proximum propter Deum, & si velis, inter omnes, qui proximi nomine veniunt, proximo loco seipsum. Quid enim præterea desideratur? Hisce autem omnibus consonat actus de quo agimus: Supponimus siquidem eum elici ex motivo formali, vel virtuali divinæ caritatis, ex hoc quoque complecti eas animas cum cæteris conditionibus ad meritum, adeoque ad charitatis incrementum requisitis. Quo dato non nocet sibi caritas, aut contra inclinationem suam agit, sed huic potius obsequitur, quando temporale damnum aliquorum actuum, quantumvis nobilium, lucro habituali, & æterno abundanter compensat, quam consequentiam cùm Recentior ille concedat sub sectione 2. n. 27. & antecedens sit verum; cur queritur contra patrocinantes animabus velut gratiæ suæ, & perfectionis prodigos, alienæ causa? Haud equidem rem suam prodigit mercator, sed prudenter agit, quando exponit quinque, ut lucretur decem, quam lucri proportionem in præfenti vincit, vel minimi gradus caritativi possessio æterna, si componatur cum quocumque detrimento actuum temporalium: sic caritas ad alios pertinens potiori sui parte in se redit, & quando proximi causâ seipsam consumit, Phœnicis instar ex isto divini ardoris busto vegetior pulchriorque emergit, estque verissimum quod dici solet, qui Deum propter Deum relinquit, Deum copiosius invenit, Sicut & illud Senecæ; *Nemo non, cum alteri prodest, sibi profuit.*

7. Sed replicat Recentior se non negare affectum illum caritatis erga animas sanctas esse pium atque laudabilem, sed jubet nos æmulari charismata meliora, & excellentiorem adhuc viam demonstrat. Quâ nimirum cum pari caritatis fervore consulamus nobismetipsis, nostrumque in gloriam ingressum maturemus, quippe qui etiam Dei filii, & sponsæ in iisdem expiatoriis

piatoriis flammis paribus suffragiis indigebimus. Verùm hinc non apparet in quo major illa perfectio consistat, sed potius unde à priori deficiat: Objectum utrobique est idem Deus propter se amandus, & proximus propter Deum, eadem, ut supposui, intensio caritatis. Quibus solis consideratis non erat unus actus præ alio deprimendus: sed habendus uterque eodem loco. Superest ergo ut circumstantias personarum & operis expendamus: Personæ sunt, ego & proximus; opus, evolare statim in cælum cum summâ facilitate, & gaudio, & differre ingressum cum difficultate, & tormentis. Etsi n. 4. viderimus amorem sui in necessariis ad essentialem beatitudinem esse anteponendum amori proximi, utpote in talibus divinitus præceptum, in liberis tamen sive indifferentibus, ad eandem, amor proximi tam à Philosophis, quàm à Theologis, cæteris paribus, præfertur proptio amori. Ex parte operis quoque ab utrisque consideratur arduitas, & difficultas, atque pro ejus pondere honestas. Jam verò uterque amor quem inter se componimus, versatur in materiâ liberâ; ille respicit bonum, & commodum proprium, per modum concupiscentiæ, ille alienum per modum amicitia, ille nihil habet difficultatis, hic sane plurimum, quidni ergo idem hinc amor, qui proximum spectat, honestate sui ac merito præferatur alteri?

8. Utque quod attigi de difficultate, amplius perpendamus, nihil in Ethicis vulgatius, quàm illud Aristotelis lib. 2. c. 4. *artem & virtutem in arduo versari*, imò tum cerni magis, & perfectiorem haberi, cum versatur in difficilioribus, illam insuper, quæ alterum respicit, cæteris paribus, esse perfectiorem eâ, quæ sui tantum subiecti bonum concernit, ex eodem Philosopho tradit apertè D. Thomas 1. 2. q. 64. a. 4. & 2. 2. q. 58. a. 12. ubi inter virtutes morales in appetitu, seu voluntate sitas, defert primas justitiæ, quòd non listat intra operantem, sed hunc potius in bonum & commodum alterius perficiat, quæ est eminentior quædam ratio honesti, quàm quæ proprii subiecti limitibus concluditur. Nunc autem contemplemur duas animas mox è corpore egressuras: cupiat una esse cum Christo, utque tantò citiùs id fiat, omnes satisfactiones, atque suffragia quæ suæ fuerint potestatis, ad moram omnem, quantum per ea licebit, redimendam, retineat sibi, inque finem jam memoratum applicet; sed altera animo, vel scripto resignet omnia in solatium aliarum animarum, & tantisper differat sui præsentiam

cum Christo, seque acerbissimis Purgatorii tormentis cruciandam exponat. Utraque, uti rursus suppono, id facit ex caritate, cuius spiritus, ut loquitur Sapiens, *unus, & multiplex*, ad eundem quidem finem, sed non uno semper modo, verùm multiplici, & pro sua inspiratione vario nos movet. Cumque ambæ hætenus sint pares, quid in victoriam conferet illa, quæ Recentioris Theologi opinionem secuta, seipsam prætulerit aliis animabus? Aliquid quidem, cum & hoc sit honestum, sed non amplius, quàm comprehendi queat hac Christi sententiâ Math. 5. v. 46. *Si diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? nonne & Publicani hoc faciunt?* ubi Christus non omnem talibus mercedem abjudicat, amicos enim diligere, & benefactoribus reddere vicem, est per se bonum, atque honestum, ideoque suo quoque præmio dignum; sed mercedem illam eximiam, & singularem, quam referunt *qui diligunt inimicos suos, & benefaciunt eis, qui oderunt eos*; hæc siquidem ob summam operis difficultatem est amplissima, cuius ratione prior illa nihili instar obtineat: Similiter amor ille, quo sibi quis consulit, non est omni mercede indignus, sed cum juxta jam dicta nobilitate cedat amicorum amori, mercede hujus minimâ adhuc reportabit minorem: Parum ergo momenti ex istâ parte ad victoriam accedit. At quantum ex alterâ? *Maiorem hæc dilectionem nemo habet, quàm ut animam suam ponat pro amicis suis*: dicit Dominus, Io. 15. & apud Apostolum 12. ad Hæbreos in heroicum omnis perfectionis exemplum nobis proponitur, *Author fidei, & consummator IESVS, quando proposito sibi gaudio sustinuit crucem confessione contempnâ*, quæ duo ex hac parte concurrunt in excellenti gradu. Nihil quippe est aliud subire aliquandiu Purgatorium pro proximo, quàm mille mortes pro eodem obire. Offeritur quoque jam jam morituro ingressus in gaudium Domini sui, expeditus per suffragia obtenta, sed ille Christi secutus exemplum tantisper renuntiat gaudio, cumque omnis pœna exprobratio quædam sit culpæ ob quam incurritur, dum sponte se objicit Purgatorii pœnis, confusionem quoque inde natam sustinere non detrectat, unde in promptu est discernere de victoriâ, & caritati erga defunctos lauream deferre.

9. Dices: si ea sit victoria caritatis erga proximum supra dilectionem sui, saltem in liberis, sive non præceptis, cur natura, seu Deus mandavit unicuique suæ potius salutis studium, quàm alienæ? respondeo id factum

factum non ratione actûs per se excellentioris: sed majoris necessitatis. Oportebat enim omnibus singulisque provideri de aliquo, qui attenderet ad salutem eorum: Quibus autem prius seu potius incumberet id onus, quam cuique erga seipsum? Præter se nemo semper sibi adest, nemo novit sua arcana, animique statum, unde salus maximè pendet; nullus præterea inspicit, nullus ad omnes salutis obtinendæ vel amittendæ occasiones oculos magis vigiles, atque attentos habet, nemo denique magis quemquam habet in potestate, quam quisque seipsum. Huic ergo prior ac potior sui cura debebat committi, tamen non spectaretur major perfectio actûs; quamvis & hanc in propriæ salutis studio universim considerato intervenire non negem, quandoquidem id exigat animum ad omnia Dei mandata per totam vitam servanda comparatum, & ad omnes tentationes, quantumvis graves, quæ interea occurrerint, superandas. Verùm hic subsidiariam illam erga pias animas caritatem conferimus, non cum toto genere proprii amoris, sed cum illo præcisè actu, quo quis superatis ante cunctis difficultatibus, etiam iis, quibus conquiri debuerit suffragia, in cælum jam velut apertum promicat, quo vix ullus facilius concipi potest. E contrario nullus difficilius, quam quo sistitur ille imperius, maximè per moram ad eò tristitem atque acerbam atque in Purgatorio trahitur.

10.

Ex hætenus dictis colligitur actus resignativi suffragiorum excellentiam præ opposito ejus, in duobus præcipuè fundari, primò quòd sit ad alterum, & benefactivus, unde & illam à Christo Domino laudem participat, quæ refertur Act. 20. ver. 35. *Beatius est magis dare, quam accipere*, quo etiam spectat accepta retinere. Deinde quòd insigni difficultate, & sui ipsius victoriâ præfulgeat. Circa quam occurrit quòd alicubi tradit Blossius: ex duobus viridarium ingressis, quorum unus carpit florem, ut in eo Deum glorificet: alter ejus amore continet manum; hunc qui propter Deum florem dimittit, tanto amplius mereri præ decerpente, quantum distat cælum à terra: Quidni dicamus de dimittente tantisper florem cælestis gloriæ propter amorem Dei, & animarum, si comparatur cum illo, qui gloriosa ipsius specie captus avidas illico in eundem injicit manus?

11.

Et hæc de prima quæstione spectante rem ipsam. Ad alteram circa opinionem Recentioris, video quidem more istius Doctoris eam eruditè deduci, sed præterquam quòd sit falsa, inde plurimum præ-

habilitatis amittit, quòd tam levi, imo nullo ferè fundamento à communi sensu, ac pietate discedat. Totum namque quòd adfert pro se Recentior, fundatur in ordine caritatis, quo quis se in spiritualibus debeat proximo præferre, à quo declinet, qui malit aliam animam præ se citius frui Deo, & sic præ se amplius Deum amare, colere, laudare. Sed huic fundamento jam occurrimus duplici via: prima erat, quam inivimus n. 4. & 5. Ordinem illum dari in solis necessariis ad salutem, in aliis non: alteri institimus à n. 6. permittendo ubique talem ordinem, sed negando ei contraveniri per suffragia animarum, cum id totum quòd hinc ad tempus suffragatori decedit, levi flexu, sive circuitu ad eum redeat cumulatè. Juxta priorem, caritas, non quærens quæ sua sunt, ingenuè poterit dare gloriam Deo, dicendo: *Domine obsequium illud temporale in cælis non exiges à me, aequale, vel maius ibi præstabit tibi hæc anima, cuius tantopere afflictæ misereri cupio propter te: lauderis igitur, & glorificeris tantisper per illam, donec & ego simul maiestatem tuam glorificaveris accedam.* Juxta alteram viam res est expeditior, Dicit enim patronus animarum, *Mavis Domine te à me laudari, ut octo, per reliquam aternitatem quam per annos decem, vel viginti amplius, atque deinceps tantum ut sex: parere igitur ut hanc laudem cum priori commutem tanto meo lucro, & nullo gloria tuæ damno, circa quam illum etiam temporalem defectum abundè supplebit anima, cui suffragia applico.* quo modo si res proponatur, non verò tam crudo ac rustico, ac proponit Recentior, *Malo Domine alios tibi servare, quam me*, haud video quid Christianæ prudentiæ, aut perfectiōnis in hisce dictis, sive enuntiativis, sive affectivis, jure à quopiam desiderari queat.

12.

Adde majori adhuc compendio sic posse rem geri, renuntio Domine temporali gaudio in cælo propter animam istam, paratus interim te laudare, & glorificare in temporalibus tormentis apud inferos, quòd non minus Majestati tuæ placitum confido. Quidquid enim dicat Recentior de excellentia actuum, quibus vacant Beati inter gaudia cælorum, non est dubium quin valde etiam Deo placeant humilitas, patientia, resignatio in voluntatem divinam, & suæ cum illâ conformatio, divinæ Justitiæ adoratio, & laudatio, cujus affectus in sese experiuntur, aliæque heroicæ virtutes, quas sanctæ animæ exercent in flammis purgantibus, & quarum practicheonestati non est locus in cælo. Sitne

autem honestas hæc major, quam aliorum actuum cælestium, solus is novit, *qui fecit ventis pondus, & aquas appendit in mensura.* Esse sanè aliquid in tribulationibus hujus vitæ, adeoque & Purgatorii, quod præ gaudiis etiam cælestibus placeat Deo, demonstrarunt subinde cælestes ipsi, quando ut S. Melctildis apud Blossum, aliique retulere, visi subinde sunt piè queri, ac sanctâ æmulatione erga mortales accendi, quòd non perinde ac ipsi, exempli causâ, Stephanus inter lapides, aut Laurentius in craticulâ possent pati in cœlis.

13. Minime verò probare possim actum illum, quem nobis suadet Recentior n. 30. & 36. in dispensatione suffragiorum nostrorum, *Domine quidquid scis mihi fore non necessarium, applico statim pro tali, vel tali animâ:* Et si enim sit licitus & honestus, haud eâ tamen laude præcellit, ut sub consilium cadat. Siquidem suppono idem hîc esse necessarium, quod utile ad redimendas proprias pœnas, sicuti ipse Recentior se explicat. Suadet igitur, ut solas satisfactiones nobis numquam profuturas, ideoque inutiles transcribamus aliis animabus: in quo sanè exigua liberalitas est. Elevatur valde apud Juristas donatio mortis causâ, præ donatione inter vivos, quod in hac donatarium quis præferat sibi, malendo penes illum esse rem, quam penes seipsum; in illâ soli eum hæredi anteponat, volendo donatarium re frui præ hærede. Quantò igitur plus est præferre proximum sibi, quam alteri, tantò potior est donatio inter vivos, alia ista specie largitionis. Per actum autem quem Recentior præscribit, non potior em illam donationem imitamur, sed sequiorem: cavemus siquidem ne quidquam vel minimum ex spiritualibus emolumentis detrahamus nobis, nimis in hoc parci, & spiritualiter avari. Quam tenacitatem licet idem Author commendat in spiritualibus, credibilis tamen est etiam in his latius porrigi liberalitatem, & primam illam, & excellentiorem donandi speciem non excludere, & alioqui non in satisfactionibus tantum ad redimendam pœnam, sed etiam in orationibus, & sacrificiis ad beneficia impetrandâ deberemus idem Recentioris consilium sequi, volendo pariter ea prodesse proximo, hac solum ex parte, quâ nobis nullum emolumentum spirituale adferre possunt. Est enim par ratio, quod nos ipsi in spiritualibus obligemur nobis præ proximo: quo dato, ubi & quando in spiritualibus, quæ tamen sunt maximè propria ejus bona, dabitur locus caritati, non quærenti quæ sua sunt? Quantò angustior, ne dicam

illiberalior erit in Ecclesiâ communio Sanctorum, quam communicatio politica in Republicâ profanâ? Commendatur quidem in spiritualibus quoddam avaritiæ genus, quo quis ad bona illa attentus sit; eorum occasionem non negligat; jam parta non defodiat in terram, aut prodigat sine causâ: verum quæ quis ex misericordiâ expendit ad sublevandam calamitatem proximi, haud inutiliter dissipat, sed quam optimè collocat, & dispensat prudenter. Hactenus & solidissimè Veckenus.

§ 6.

*Corollaria ex Dictis de præstantia
meriti in satisfactionum
suarum largitione
positi.*

CONFICITUR 1. Præstare plures, quam pauciores satisfactiones in defunctos transcribere, nam si duas tresvè transcribere honestum & laudabile est, cur non laudabilius esset, quatuor, quinque, pluresvè transcribere, cum sicut se habet simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis?

632.

Conficitur igitur 2. Præstare omnes suas satisfactiones iisdem largiri, quam aliquas sibi reservare. Etenim prius illud majoris est meriti, quia majoris ac robustioris caritatis nullo sui detrimèti respectu, nullo, inquam, metu vel tristitiæ ob retardationem gloriæ, vel aliorum tormentorum purgantium, quæ tuis satisfactionibus redimere posses, iis omnibus in gratiam defunctorum abdicare te, atque ad eò pœnis ingentibus te subdicere.

At dicet aliquis 1. Si donem illis omnem meam satisfactionem, fortè mihi tantum pœnæ hac in vitâ tolerandum erit, propter præteritas, præsentisque, ac futuras noxas, ut non sim ferendo: ac proinde novam, gravemque impatientiæ ac fortè desperationis noxam sim commissurus. Verum, mi homo, intellige caritatem istam tuam, æquè, ac magis obstituram impatientiæ alioqui erupturæ, atque reservationem tuarum satisfactionum. Nam caritas illa obtinebit auxilia ad patienter ferendum quidquid eveniet. Adde pertinere ad divinam bonitatem non sinere, ut propter caritatis eximium officium, auxiliumque optatissimum, amicis suis ac Sponsis carissimis præstitum, in noxas incurras, quas absque eâ caritate fuisset, non incurrisse.

Dices 2. Christus nos docet orandum esse

esse Patrem æternum, ut dimittat nobis debita nostra, ergo ex illius saltem consilio pro veniã pœnarum à nobis debitarum orandum est; ergo non est perfectius omnes satisfactiones defunctis concedere. Respondeo 1. Maldonatum, & alios Interpretes, debitorum nomine solas noxas intelligere. Respondeo 2. Esto dicamus cum Suario etiam intelligi pœnas noxis debitas; tamen non semper Christum proponere quod est perfectius, nam vult peti panem quotidianum, quod minoris perfectionis est, quàm inimicis benefacere. Respondeo 3. Etiam cum pro nostris debitis dimittendis precamur, applicari posse defunctis satisfactionem ejus precis (alioqui numquam totam orationem Dominicam iis applicare liceret) & si fiat, perfectius id fore, quàm si eam nobis applicarem.

Dices 3. Non expedit, ut maneam objectum iræ divinæ, quò defunctis faciam benè: atqui hoc fiet, si addicam illis meas satisfactiones, præsertim si omnes; eo enim pacto manebo tota vitâ, & semper objectum iræ divinæ; quod probatur, quia manebit reus pœnæ, adeoque dignus, in quem irâ, seu Justitia divina deserviat; unde sequetur ut minus sim dignus gratis actualibus. Respondeo distinguendo majorem non expedit, ut maneam objectum iræ divinæ ad subeundam pœnam temporalem, quò defunctis benefaciam, nego; ad subeundam pœnam spiritualem, id est, detrimentum gratiæ vel habitualis, vel actualis, concedo, neque illud hic subitur, quia etsi concederetur ex reatu pœnæ sequi, ut minus dignus sis gratis actualibus, per se loquendo; tamen defectum illum ea caritas abundè supplet: & ratio est, quod solutio pœnæ illum tollat, quæ solutio est actus pœnitentiæ, vel justitiæ vindicativæ, quæ profectò cedit tantæ in pios manes caritati.

Conficitur 3. Præstare defunctis, quàm sibi applicare indulgentiam Communionis Generalis, aliamque alterutris applicabilem. Sequitur ex priori ratione. Accedit, quod sæpius concedantur indulgentiæ in vivorum, quàm in defunctorum gratiam. Quare vivi poterunt iis uti, & facilius perfrui ob præstantiam caritatis, quæ una maximè hominem parat ad facilè consequendas indulgentias, ut post dicam.

Conficitur 4. Etiam sub vitæ finem omnem satisfactionem nostram laudabilissimè addici defunctis, quia tunc maximè caritas illa excellit, cum malum Purgatorii jam imminens majorem sui metum creare natum sit, quàm procul positum.

Conficitur 5. Etiam præstare satisfac-

tionem illas, ac suffragia, quæ mihi mortuo à fratribus Religiosis, aliisque donanda sunt, defunctis, quàm mihi reservare, si quidem aliis concedi possint, quod negat de Lugo, ut post videbimus. Quia caritas maximè heroica est, paratum esse diutius in Purgatorio hætere auxilii expertem, ut alii tantis tormentis liberi in cœlum evadant.

Quæres, an etiam præstet defunctis, quàm vivis eas applicare? Respondeo affirmativè, quia majoris misericordiæ: quoniam defuncti magis, quàm vivi indigent, nec possunt se juvare ut vivi. Adde defunctos Deo esse viciniore ob amoris præstantiam, & certitudinem beatitudinis.

Dices, si ponatur, quod aliquando ponendum videtur, vivos, nisi pro iis satisfactiones tuas Deo offeras, pœnæ impatientiã in scelera, atque in desperationem, interitumque ruituros, præstat vivis, quàm mortuis satisfactiones suas erogare: quod probatur, quia positâ illâ conditione, misericordia in illos est Deo gratior, cum calamitas major sit privari gratiã, & exponi periculo damnationis, quàm omnis fidelium defunctorum pœna sensûs & damni.

Respondeo 1. Hypothesim illam ut plurimum non esse admittendam, tum quòd pœnæ hujus vitæ solent esse paternæ, & elicere correctionem eorum, qui à Deo castigantur, tum quòd applicando iis solas impetrationes, seu orationis, seu aliorum bonorum operum, potest ea impatientia & desperatio averti; & propterea expedit ei, qui erga defunctos largus est satisfactionum suarum, esse quoque largum impetrationum in peccatores, sic enim & hi ejus ope præmium patientiæ æternæ consequentur, quod numquam cõsequuti essent, si materia patientiæ illis subtracta esset per satisfactionem ejus iis applicatam.

Respondeo 2. Quòd si ponas impetrationes non suffecturas depellendæ desperationi, & exitio æterno, tunc concedam cæteris paribus præstare vivis aliòqui damnandis transcribere suam satisfactionem, quatenus necessaria, & sufficiens erit ad depellendam culpam, ac damnationem, quia animam unicam salvari, aliòqui damnandam, plus est ad Dei gloriam quàm totum Purgatorium exhauriri, cum illa æternū odium innumerasque blasphemias concepturâ fuisset in orco, & æternas Dei laudes, infinitasque in cœlo sit depromptura.

Dixi cæteris paribus præstare in eâ hypothesi applicare satisfactiones vivis, quia cum fere constet semper in Purgatorio versari aliquos ex parentibus, consanguineis, & amicis, quibus caritas & misericor-

dia me obligat, præstetque obligationi satisfacere, quam meræ caritati & alioqui vivi possint se juvare, atque ad eò non sint in extremâ necessitate salutis, cum possint esse patientes, præsertim positâ meâ impetratione gratiarum, simpliciter loquendo præstat me satisfactiones meas mortuis, quam vivis applicare: Adde quod satisfactiones defunctis applicando, alioquorum exilium, quod restabat breve, ita contraham ut statim in cælum evolent; quos ego vice versâ orare possum, ac debeo, ut eos qui satisfactione meâ indigere ponuntur, orationibus suis, & gratiâ suâ apud Deum adjuvent, ne desperent. Quo pacto efficacius, quam per meas satisfactiones illis applicatas subsidium nanciscentur, atque ita objectio illa planè soluta videtur. Confirmatur ex D. Thoma, qui supplementi 3. P. q. 7. a. 5. ad 2. *Magis, inquit, acceptatur suffragium pro mortuo, quam pro vivo: quia magis indiget, cum non possit sibi auxiliari sicut vivus potest.*

Quæres an præter facere opera injuncta ad lucrandas sibi Indulgentias, quam alia bona præstare in gratiam defunctorum: Respondeo probabiliter prius præstare, quia ipsorum etiam operum ad lucrandas Indulgentias præscriptorum satisfactionem potes defunctis applicare, & interea insuper lucrari Indulgentias. Quod probatur, quia ex probabili sententiâ opera illa tantum requiruntur, ut conditio; satisfactio autem eorum nec jubetur applicari, nec deservit ad fines ab Ecclesiâ proponi solitos: sunt enim hi, Exaltatio S. Matris Ecclesiæ, maximè in spiritualibus, depressio hæreticorum, aliorumque ejus hostium, Concordia Principum: ad quos fines sola impetratio favorum cælestium utilis est.

ARTICULUS II.

*Expenditur præstantia caritatis
ejus, qui defunctis addicit
suas satisfactiones,
ex natura satisfactio-
nis.*

PARS TERTIA.

De boni operis efficacia & Theologis.

ANTEQUAM ad rem propiùs veniam, de efficacia boni operis nonnulla breviter præmitto. Triplici enim virtute

præditum est quodlibet bonum opus hominis justi. Imprimis, gratiæ habitualis in præsens, & in futurum gloriæ cælestis incrementum meretur: Deinde satisfacit obligationi lucendarum pœnarum nobis debitaram, postremò vim habet subsidia impetrandi ad vitam rectè ac Christianè ducendam opportuna.

Porro vel gratiæ, vel gloriæ incrementum, seu meritum alteri haudquaquam donari potest. Etenim contra caritatem sibi debitam pugnaret quis, ad alterum suis meritis locupletandum. Quippe Christianæ caritatis ordo exigit, ut sibi primùm, tum alteri aeterna bona procuret, ut sunt gratia sanctificans, & gloria. Adde ex contrariâ sententiâ sequi, quempiam vel fieri Deo minus gratum, quòd Christianam caritatem exerceat, nempe antiqua merita, gratiamque cum aliis communicando, vel eadem charitate exhibitâ, non fieri eidem gratiorem, nempe nova merita in alios transferendo: quod utrumque absurdum est.

Satisfactio verò cum altero communicari potest, vel etiam tota illi concedi. Si quidem ita instituit Numen, uti colligitur ex Theologorum consensu, atque Ecclesiæ sensu, quem declarat Catechismus Pii. V. qui ubi de pœnitentia tractat, sic habet, *In eo summa Dei bonitas, & clementia summis laudibus, & gratiarum actionibus prædicanda est, qui humanæ imbecillitati hoc condonavit, ut unus pro alio posset satisfacere.* Accedit ratio, quòd opera hominis justi digna sunt, quæ Deum Judicem sic placent alteri, cui applicantur, ut pœnam temporariam ab eo non exigat, præsertim cum satisfactio operibus illis inclusa, non minor sit illâ, quam pœnæ reum ad satisfaciendum pro se exhibere oportuisset.

Denique constat impetrationem piis operibus contentam cum aliis communicari posse. Sic enim sensit David, qui pro impetrandâ filii ex Bersabee nati incolumitate jejunium, precesque Deo obtulit. Sic quoque rem se habere expertus est ille paralyticus, qui propter aliorum ejus bajulorum fidem à Christo curatus est. Sic denique fusæ pro aliis preces iisdem profunt juxta illud Jo. 5. *Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem, petat, & dabitur ei vita, peccanti non ad mortem,* unde arguitur impetrationem aliis quoque operibus contentam posse donari aliis, ac prodesse. Et cum impetratio etiam ad pœnæ remissionem se portigat, eamque obtineat, ut patet in beatis, quorum orationes ab Ecclesiâ exposcuntur ad obtinendum defunctorum

633.

*Meritum
alteri dari
non potest.*

634.

Sed satisfactio.

635.

Et impetratio.